

Transport públic i mobilitat sostenible

Les capitals illenques, Palma en el cas de Mallorca, la vila d'Eivissa, Maó i Ciutadella concentren més de la meitat de la població dels seus respectius territoris insulars, però la presència d'una perifèria turística i la utilització de la part forana, les viles o les antigues parròquies com a llocs de residència permanent fan que haguem de parlar d'àrees metropolitanes, on cada dia es produeixen més d'un milió i mig de desplaçaments en vehicle mecànic. Tot plegat comporta un notable increment de la mobilitat de la població que topa amb la insuficiència de transport públic i amb l'elecció que ja fa molts anys prengueren les institucions públiques a favor de les grans inversions en autopistes i carreteres. Aquest fet ha provocat un ús creixent del cotxe privat en els desplaçaments ordinaris de la població i de retruc una disminució de la qualitat de vida a les ciutats: renou, accidents, congestió, ocupació desproporcionada de l'espai públic i contaminació de l'atmosfera. Aquest és el retrat de la nostra situació o, si més no, les conseqüències més immediates d'un ús abusiu de l'automòbil.

En el decurs de les darreres dècades s'han fet grans obres públiques, com és el cas, a Mallorca, de l'autopista d'Inca o de la via de cintura, però aquestes infraestructures han estat incapaces de solucionar un problema que en comptes de minvar cada pic s'ha fet més gran. El transport públic és pràcticament inexistent per desplaçar-se fora de la ciutat i per contra no sols s'incrementa el transport en vehicle privat, sinó que la flota de lloguer creix a marxes forçades. Les Illes Balears són la comunitat amb el parc automobilístic més dens de tot l'Estat i, sens dubte, també és un dels més alts del món. És per això que es fa costa amunt planificar el transport sense donar sortida a les necessitats, i als desitjos, de la gent d'una manera que satisfaci totes les opinions. Però una mobilitat basada només en el cotxe és una mobilitat insostenible. Per això, en una època de globalització, no només econòmica, sinó també de consciència mediambiental, s'imposa l'anàlisi dels problemes a nivell planetari i, en aquest sentit, cal tenir en compte que cada viatge en cotxe consumeix quatre vegades més energia que el mateix desplaçament fet en transport públic. En

aquest context, l'ús abusiu de l'automòbil suposa un malbaratament energètic insostenible, així com una poderosa contribució a l'escalfament de la Terra.

Cal avançar, per tant, cap a una mobilitat sostenible, que és un dels objectius marcats en el Pla territorial de transports que promou l'executiu balear. Com hem vist, hi ha raons de tipus mediambiental, tant pel que fa a l'esfera insular com a la planetària. Però també n'hi ha d'altres. Així, des d'un punt de vista de pura equitat social, res no justifica la prioritat donada a l'automòbil. Cert és que la major part dels viatges interiors es fan en vehicle privat, però no és menys cert que a les Illes Balears el 45% de la població no té carnet de conduir, així com que una quarta part de les famílies no disposen de cap cotxe i que un altre 42% només en té un. És a dir, només una de cada tres persones té la possibilitat d'accedir diàriament a l'ús d'un cotxe. En conseqüència és obligació dels poders públics garantir que el cent per cent de la població i no només una part pugui resoldre còmodament les seves necessitats de desplaçament.

Però també cal que els poders públics facin un important esforç per conscienciar la població, perquè faci un ús més racional del cotxe per motius mediambientals. La via pública de les nostres ciutats i viles ha de recuperar el seu paper tradicional: ser un espai de convivència i de relació entre la ciutadania, de la mateixa manera que s'ha de potenciar el transport públic per carretera o el tren. El transport públic o col·lectiu representa una alternativa eficient, tant des del punt de vista social, com econòmic i ecològic per desplaçar-se d'una localitat a l'altra. Però també existeixen moltes altres maneres de desplaçar-se a l'interior dels mateixos municipis, com poden ser la bicicleta, anar a peu o, en qualsevol cas, la utilització de vehicles elèctrics o híbrids menys contaminants.

Una política que afavoreix una mobilitat sostenible és aquella que precisament recull un ampli ventall d'opcions. La sostenibilitat és, en definitiva, fer ús dels mitjans que són a l'abast de les persones per millorar la qualitat de vida. No és cap utopia, sinó la voluntat de fer millor les coses de com s'han fet fins ara.

gea
quadern de la terra

núm. 8 - novembre, 2001

Edita: Obra Social i Cultural de "SA NOSTRA" Caixa de Balears

"SA NOSTRA"
Obra Social i Cultural

C. Ter, 16. 07009 Palma.
Tel. 971 17 19 25 - Fax 971 17 17 95
E mail: aramis@sanostra.es

Consell Assessor:

Miquel Alenyà, Miquel Pasqual,
Andreu Ramis, Albert Catalan,
Miquel Rayó, Joan Mayol i
Bartomeu Tomàs.

Director: Sebastià Verd

Secretària de redacció:

Magdalena Mulet

Redactors i col·laboradors:

Jordi Calleja, Constanza Forteza,
Gina Garcías, Maria Ferrer, Miquel
Massutí, Antoni Oliver, Jaume
Rosselló i Juanjo Sánchez.

Redacció: Fundesba S.L.

F. de Borja Moll, 10 - entresòl
Tel. 971 71 16 61.
07003-Palma.

Disseny i realització:

Eparrutx, Tel. 971 42 09 66

Dipòsit Legal: PM-433-1998

Preu: 500 pta - 3 euros
Subscripció: 1.500 pta - 9 euros
(tres números per any)

TARJA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i llinatges .....

.....

Adreça .....

Ciutat ..... C/P .....

Tel ..... Fax .....

Dades bancàries:

"SA NOSTRA" Caixa de Balears, oficina .....

Compte corrent/llibreta d'estalvis núm. ....

Per a subscripcions emplenau aquesta tarja i adregeu-la a:

"SA NOSTRA" Caixa de Balears - Obra Social i Cultural,
c. Ter, 16, 07009 Palma, fax 971 17 17 95,
o bé per correu electrònic, a: aramis@sanostra.es

*Els tres primers números de GEA - Quadern de la Terra
seran de franc, a partir de la recepció d'aquesta subscripció.*